

Skjemainformasjon

Skjema	Samarbeids- og utviklingstiltak for arkiv og museum 2012 (bokmål)
Referanse	489193
Innsendt	14.10.2011 16:02:03

Opplysninger om søker

Søker

Navn på organisasjonen	Riksarkivaren
Institusjonens leder	Ivar Fønnes
Postadresse	Pboks 4013 Ullevål stadion
Postnummer / Poststed	0806 Oslo
Tlf. til organisasjon	22022600
Prosjektets kontaktperson	Trond Sirevåg
Tlf. til kontaktperson	22022670
E-post til kontaktperson	trsi@arkivverket.no
Nettside	http://www.arkivverket.no
Org. Nr	961 181 399

Opplysninger om prosjektet

Prosjekt

Søknaden gjelder Forvaltning og tilgjengeleggjøring av samlinger

- 6 Prosjekter og prosesser som fører til utvikling av fellestjenester, fellesmagasiner og tilgjengeliggjøring av samlinger

Tittel på prosjektet Ny metodikk for bevaring og tilgjengeliggjøring

Sammendrag av prosjektet

Prosjektet skal revurdere metodegrunnlaget for bevaring og tilgjengeliggjøring av digitalt skapt arkivmateriale. Basert på en kartlegging av det internasjonale bildet skal det vurderes alternativ metodikk som er tilpasset for ulike målgrupper og ambisjonsnivåer. Brukertjenester som er egnet til å ivareta allmennhetens behov, vil ha særlig prioritet, og metodene for bevaring og tilgjengeliggjøring skal vurderes i sammenheng. Prosjektet skal gjennomføres i samarbeid med sentrale kommunale aktører.

Prosjektbeskrivelse

Det er behov for å foreta en bred gjennomgang av de grunnleggende metodene for bevaring og tilgjengeliggjøring av digitalt skapt arkivmateriale. Det er fremfor alt behov for å utbygge og differensiere metodikken slik at den omfatter det digitale arkivmateriale i dagens fulle variasjonsbredde, hele spekteret av brukere og alternative ambisjonsnivåer for bevaring og brukertjenester. En fasettert metodikk som lar seg tilpasse for alternative forutsetninger og ambisjonsnivåer er nødvendig både for å sikre bevaring av digitale privatarkiver og for å utvikle egnede brukertjenester for allmennheten.

Det etablerte metodegrunnlaget for å bevare og tilgjengeliggjøre digitalt skapt arkivmateriale ble utformet på 1980-tallet. Metodikken for tilgjengeliggjøring ble behandlet i de nordiske riksarkivenes felles prosjekt TEAM fra 1991 til 1995, og beskrevet i publikasjonen "To Preserve and Provide Access to Electronic Records" (TemaNord 1996:549). Denne metodikken refereres gjerne til som den felles nordiske TEAM-modellen. TEAM-modellen for bevaring og tilgjengeliggjøring avspeiles i gjeldende statlige og kommunale avleveringsbestemmelser. Modellen har også fått status som en norm for håndteringen av digitalt skapte privatarkiver.

Dagens metoder for bevaring og tilgjengeliggjøring er ekspertisebetont og arbeidskrevende. For det statlige og kommunale bevaringsarbeidet har dette medført vedvarende kapasitetsproblemer. For privat sektor har konsekvensen vært at minimalt digitalt skapt arkivmateriale tilrettelegges for bevaring. Metodegrunnlaget for digital bevaring og tilgjengeliggjøring er også snevert. TEAM-modellen er innrettet mot å bevare systemer, – mot å foreta en (logisk) regenerering av arkivskaperes opprinnelige databaser. Informasjonsinnholdet blir tilgjengelig innenfor rammen av en opprinnelig teknisk struktur. Å bevare databaser med nær full kompleksitet er et ideal i TEAM-modellen. Opprettholdt systemkontroll sikrer også arkivinformasjonens opprettholdte integritet. Bevaringsmodellen som ligger til grunn for TEAM, kan illustreres med en sammenligning: For papirarkiv i arkivdepoter vil en tilsvarende metode være å bevare arkivmapper i en rekonstruksjon av et opprinnelig paternoster.

Det kan fortsatt være rom for TEAM-modellen, men problemet i dag er at den er tilnærmet enerådende som metodegrunnlag. Anvendelsesområdet for teknisk systembevaring med utgangspunkt i selvstendige databaser er blitt smalere. Komplekse nettverksstrukturer og bruk av portaler kan gjøre systembevaring til en uoverkommelig oppgave. Det kan også være vanskelig å identifisere hva som representerer et system. Noark-5 representerer et første oppbrudd fra en bevaringsmetodikk basert på teknisk systemstruktur.

Dagens og morgendagens brukere av bevart digital arkivinformasjon vil heller ikke bare være forskere som skal kunne operere systemer på ny i tilnærmet full kompleksitet. Det basale ambisjonsnivået må være enkle og robuste brukertjenester for allmennheten med hovedvekt på arkivmateriale som pålitelig dokumentasjon. I dag finnes muligheter for å sikre og bekrefte det digitale arkivmaterialets integritet og autenticitet uten å bevare systemer.

Å flytte fokus fra systemer til definisjonen av bevaringsobjekter fremstår som en nøkkel til forenkling både av bevaringsarbeid og brukertjenester. Passeringsloggen som følger som vedlegg til Fjellinjens fakturaer til bileiere, kan tjene som eksempel. Dersom Fjellinjens samlede passeringslogg skulle bli definert som det sentrale bevaringsobjektet, vil det være mindre interessant – og lite meningsfylt med tanke på prioriteringen av ressurser – å bevare Fjellinjens underliggende databaser. Eksemplet illustrerer også behovet for å fokusere på bruk og bruksmuligheter ved definisjonen av bevaringsobjekter

En gjennomgang og revurdering av metodegrunnlaget for digital bevaring og tilgjengeliggjøring må ta utgangspunkt i de nye muligheter som foreligger på dette området. Arbeidet krever en kartlegging av internasjonal "State of the art" og "Best practices". I denne sammenheng vil det også være naturlig å se på eksempler på brukertjenester som tilbys på aktivt arkivmateriale. Kartleggingen skal spesifikt identifisere resultater fra nyere arkivprosjekter internasjonalt som InterPares (University of British Columbia), Planets (EU) og Protage (EU) m. fl., og vurdere anvendeligheten av prosjektenes produkter i norsk sammenheng.

SAMARBEIDSPARTNERE OG MÅLGRUPPER

Riksarkivarens samarbeidspartnere i prosjektet er de sentrale aktørene på kommunal sektor som var deltakere i DIAS-prosjektet 2010–2011: Oslo byarkiv, Bergen byarkiv, IKA-Trøndelag og IKA Møre og Romsdal, samt KDRS – Kommunearkivinstitusjonenes digitale ressurscenter, som kom til som deltaker underveis i DIAS-prosjektet. Den sentrale målgruppen er arkivsektorens bevaringsinstitusjoner – inkludert samarbeidspartnerne selv – og alle andre virksomheter som arbeider med å tilrettelegge for bevaring og tilgjengeliggjøring av digitalskapt arkivmateriale.

PLAN FOR GJENNOMFØRING

Prosjektet skal gjennomføres i løpet av ett år, og sluttføres i mars/april 2013. Gjennomføringen vil foregå i to trinn:

- 1) Kartlegging av internasjonal status mht. metodene for å bevare og tilgjengeliggjøre digitalt skapt arkivmateriale ("State of the art" og "Best Practices")
- 2) Prosjektets vurderinger og anbefalinger om metodikk og bevaringsmodeller med utgangspunkt i den internasjonale kartleggingen.

Kartleggingen av metodikk og bevaringsmodeller i fase 1 skal ha vekt på følgende aspekter:

- a) Hvordan defineres arkivobjekter for bevaring? – Spesifikt deltema: I hvor stor grad, og i hvilke sammenhenger brukes logisk informasjonsstruktur som alternativ til fysisk systemstruktur ved definisjonen av bevaringsobjekter?
- b) Hvor omfattende krav stiller ulike aktuelle bevaringsmetoder til arkivskapere (eller andre) når det gjelder aktiv tilrettelegging av arkivinformasjon for bevaring? – Spesifikt deltema: Hvilke implementeringsmodeller brukes for å fremstille arkivversjoner når bevaringsobjektene er definert som logiske informasjonsstrukturer?
- c) Hvordan ivaretas integritetssikring av arkivinformasjon i ulike bevaringsmodeller? – Spesifikt deltema: Hvilke former for integritetssikring inngår ved fremstilling av arkivversjoner, og hvilke former for kontroll og testing forutsettes etter avlevering?
- d) I hvor stor grad inkluderer aktuelle bevaringsmodeller generering av arkivobjekter i bruksversjon? – Spesifikt deltema: Identifisering av modeller for brukertjenester som primært er innrettet mot å ivareta allmennhetens behov for tilgang til digitalt skapt arkivmateriale.
- e) Hvilke teknologier brukes for å generere bruksversjoner av bevarte arkivobjekter?

Vurderingene i prosjektets fase 2 skal ta utgangspunkt i problemstillingene fra kartleggingsfasen, og kunne ut i anbefalinger om aktuelle metoders anvendbarhet og anvendelsesområder i norsk sammenheng.

Det skal etableres en styringsgruppe og en prosjektgruppe med representanter fra Arkivverket, Oslo byarkiv, Bergen byarkiv, IKA-Trøndelag, IKA-Møre og Romsdal og KDRS – Kommunearkivinstitusjonenes digitale ressurscenter. Det tas også sikte på å opprette en referansegruppe for prosjektet.

Arkivverket skal etter planen skyte inn 2 årsverk i prosjektet. Hver av de øvrige deltakerne forventes å bidra med 1/5 årsverk. Prosjektmidlene fra Kulturrådet skal dekke konsulentkostnader og reisevirksomhet, herunder studiereiser.

Formell bekreftelse på deltakelse foreligger pr. 14.10.2011 fra alle prosjektpartnere unntatt Oslo byarkiv. Denne vil bli ettersendt når den foreligger.

Framdriftsplan

Framdriftsplan for hele prosjektperioden

Startdato	01.03.2012
Sluttdato	01.03.2013

Aktivitetplaner

Tittel	Fra dato	Til dato
Kartlegging av metodikk internasjonal	01.03.2012	30.09.2012
Prosjektets vurdering av bevaringsmetodikk	01.10.2012	31.01.2013
Prosjektets vurdering av tilgjengeliggjøring	01.10.2012	31.01.2013
Utarbeidelse av samlet rapport med anbefalinger	01.02.2013	01.03.2013

Andre opplysninger/kommentarer om framdrift-/aktivitetsplan.

Det planlegges å kjøpe konsulentbistand til støtte for den internasjonale kartleggingen i prosjektfase 1

Samarbeidspartnere

Har du en samarbeidspartner?

Ja

Samarbeidspartner 1

Navn	Bergen byarkiv
Formell avtale?	Ja
Postadresse	Postboks 7000
Postnr / Poststed	5020 Bergen
Kontaktperson	Karin Gjelsten
Tlf. til kontaktperson	55566184
E-post til kontaktperson	karin.gjelsten@bergen.kommune.no
Rolle	Prosjektdeltaker

Samarbeidspartner 2

Navn	IKA Møre og Romsdal
Formell avtale?	Ja
Postadresse	Pb. 1073 Sentrum
Postnr / Poststed	6001 Ålesund
Kontaktperson	Arnt Ola Fidjestøl
Tlf. til kontaktperson	70134442
E-post til kontaktperson	arnt.ola.fidjestol@ikamr.no
Rolle	Prosjektdeltaker

Samarbeidspartner 3

Navn	IKA-Trøndelag
Formell avtale?	Ja
Postadresse	Dora 1, Maskinistgt. 1
Postnr / Poststed	7042 Trondheim
Kontaktperson	Kari Remseth
Tlf. til kontaktperson	73884674
E-post til kontaktperson	kari.remseth@ika-trondelag.no
Rolle	Prosjektdeltaker

Samarbeidspartner 4

Navn	Kommunearkivinstitusjonenes digitale ressurssenter
Formell avtale?	Ja
Postadresse	Dora 1, Maskinistgt. 1
Postnr / Poststed	7042 Trondheim
Kontaktperson	Tor Eivind Johansen
Tlf. til kontaktperson	73103162
E-post til kontaktperson	tor.eivind.johansen@kdrs.no
Rolle	Prosjektdeltaker

Samarbeidspartner 5

Navn	Oslo byarkiv
Formell avtale?	Nei
Postadresse	Kulturetaten, Byarkivet, Pb. 1453 Vika
Postnr / Poststed	0116 Oslo
Kontaktperson	Robert Kalleberg
Tlf. til kontaktperson	12345678
E-post til kontaktperson	robert.kalleberg@kul.oslo.kommune.no
Rolle	Prosjektdeltaker

Prosjektbudsjett

Prosjekt
Ettårig eller flerårig prosjekt? Ettårig

BUDSJETT FOR FØRSTE ÅR

Utgifter

Hva	Beskrivelse	Sum
Personalkostnader (lønn/overhead)	Personalkostnader	kr 1 500 000,00
Varer/utstyr		kr 0,00
Tjenester kjøpt av andre	Konsulentbistand	kr 800 000,00
Andre utgifter (spesifiser)	Møtereiser og kompetansebygging	kr 200 000,00
Totale utgifter		kr 2 500 000,00

Inntekter

Beskrivelse	Tilskudd bekreftet?	Sum
<u>Søknadssum Norsk kulturråd</u>		<u>kr 1 000 000,00</u>
Egeninnsats/personalkostnader	Ja	kr 1 500 000,00
Totale inntekter		kr 2 500 000,00

Vedlegg

- Bekreftelse_Metodikk_BergenByarkiv.pdf
- Bekreftelse_Metodikk_IKAMR.pdf
- Bekreftelse_Metodikk_IKA-T.pdf
- Bekreftelse_Metodikk_KDRS.pdf